

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ

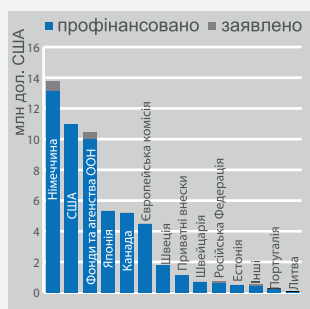
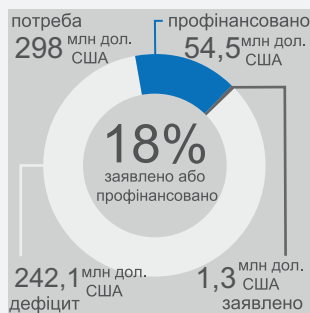
- Активізація бойових дій призвела до найбільшої кількості жертв серед цивільного населення за місяць з серпня 2015 року
- Літня спека загострює гуманітарну ситуацію в пунктах перетину «лінії розмежування»
- Пенсіонери ВПО досі намагаються відновити соціальні платежі
- МОМ представила результати національної системи моніторингу ВПО
- Мобільні клініки зупинили діяльність через недостатнє фінансування

У ЦИФРАХ

Вбито	9 470
Отримали поранення	21 880
Переміщені за кордон	1,1 млн
Населення, що потребує допомоги (2016)	3,1 млн
Населення, якому планується надати допомогу (2016)	2,5 млн

Джерела: УВКБ ООН, ВООЗ, УВКПЛ

ФІНАНСУВАННЯ

Джерело: <https://fts.unocha.org/>

© УКГС
Люди очікують на перетин через контрольно-пропускний пункт у Зайцеве (з ПУТ на НПУТ)

У цьому випуску

Ситуація у сфері безпеки залишається напруженою	с.1
Критична ситуація на контрольно-пропускних пунктах	с.1
Водопостачання залишається під загрозою	с.3
Призупинення соціальних виплат	с.3
Національна система моніторингу ВПО	с.4
ПГР 2016: профінансовано 18%	с.5
Мобільні клініки потребують фінансування	с.5

Різке зростання кількості жертв серед цивільних

Червень відзначився інтенсивними бойовими діями в зоні конфлікту на сході України, в результаті чого за місяць було зареєстровано найбільшу кількість жертв серед цивільного населення з серпня 2015 року. Управління Верховного комісара з прав людини (УВКПЛ) зафіксувало 69 пов'язаних з конфліктом жертв серед цивільного населення у червні (12 загиблих та 57 поранених). Більшість жертв (четверо загиблих та 37 поранених) були спричинені обстрілами з різних артилерійських систем, зокрема, калібрів, заборонених Мінськими угодами. Крім того, 19 осіб постраждало (п'ятеро убитих та 14 поранених) через міни, вибухонебезпечні залишки війни та саморобні вибухові пристрої. Шість цивільних осіб отримали поранення зі стрілецької зброї, включаючи через снайперський вогонь «лінії розмежування». Два хлопчика було вбито електричним струмом від лінії електропередачі, яка була пошкоджена в результаті обстрілу. З самого початку конфлікту загалом 21 880 осіб отримали поранення та 9470 людей вбито; близько 2 тис із загиблих були цивільними¹.

Є тенденція подальшого погіршення ситуації, зважаючи на те, що сторони прагнуть захопити територію у буферній зоні, та протягом останніх двох тижнів перемістили бойові позиції ближче одна до одної в декількох місцях. Дистанція між сторонами у Станиці Луганській та Зайцеве скоротилася до 300 і 500 м з 1,5 і 2 км, відповідно. Обстріли часто відбуваються також у безпосередній близькості від контрольно-пропускних пунктів в'їзду та виїзду (КПВВ), збільшуючи ризики, з якими стикаються тисячі людей, що перетинають «лінію розмежування» щодня. Західні та північні окраїни Донецька, зокрема, донецький аеропорт, Старомихайлівка, Горлівка, Озерянівка, Зайцеве, Ясинувата, Спартак, Докучаєвськ, Зайченко, Комінтернове, Саханка, Ленінське (НПУТ), Новотроїцьке, Авдіївка, Мар'їнка, Станиця Луганська, Трьохізбенка та Дебальцеве (ПУТ), як і раніше, залишаються основними осередками збройного конфлікту.

Оскільки ситуація може ще більше погіршитися через те, що сторони конфлікту переміщують особовий склад ближче одна до одної, тим самим збільшуючи ризик конфронтації, детально розроблений та регулярно оновлюваний план дій у надзвичайних ситуаціях є необхідною умовою для ефективного гуманітарного реагування та захисту життя і засобів до існування постраждалих від конфлікту цивільних осіб. Партнери наразі переглядають існуючий план на випадок виникнення непередбачених обставин.

Люди протягом годин очікують у спеку на перетин «лінії розмежування»

Незважаючи на зростання рівня насильства та труднощі пересування, кількість людей, що перетинають «лінію розмежування» в червні знову збільшилася. Прикордон-

¹ Це консервативна оцінка; вважається, що фактична кількість жертв більша

Гуманітарні партнери встановили навіси та забезпечили резервуари з водою на п'яти робочих КПВВ, але цього недостатньо для задоволення всіх потреб

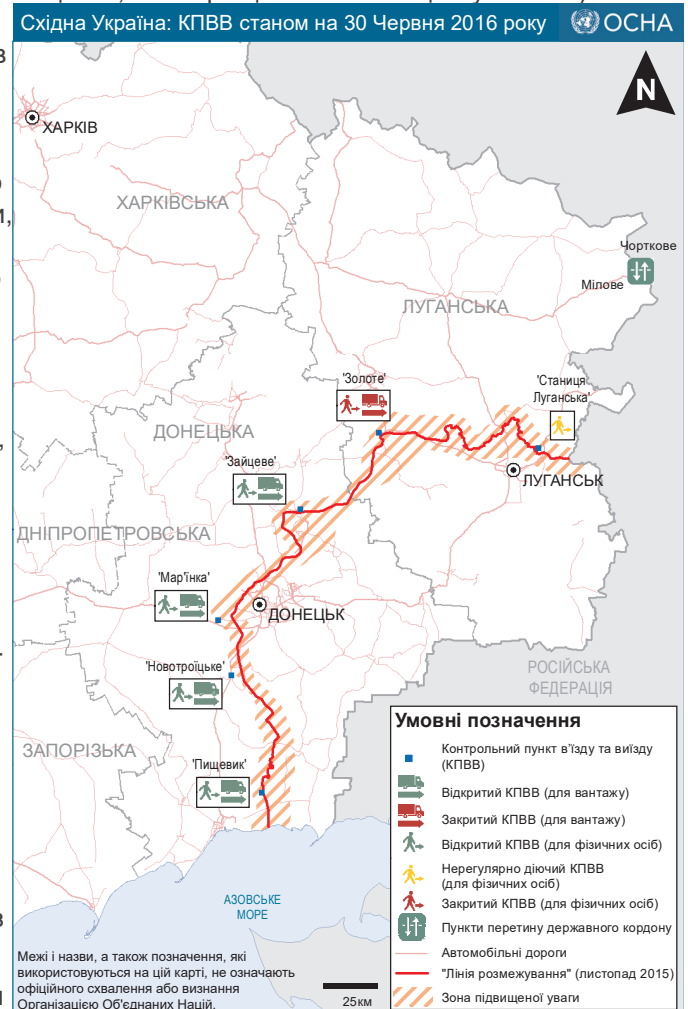
на служба України зареєструвала 816 тис перетинів, що майже на 100 тис (або 12%) більше, ніж в травні. Люди подорожують через «лінію розмежування» для того, щоб відвідати своїх близьких, придбати продукти харчування та інші товари, отримати соціальні виплати та попідкуватися про майно. Однією з причин збільшення перетинів останнім часом є труднощі серед пенсіонерів, які проживають на не підконтрольних Уряду територіях (НПУТ), які досі намагаються відновити пенсії після того, як в лютому були припинені виплати. Після усунення 8 червня бюрократичних перешкод, багато пенсіонерів звернулися до відділів соціального захисту населення на підконтрольних Уряду територіях (ПУТ).

Нестабільність та спека призвели до загострення гуманітарної ситуації у п'яти робочих КПВВ (Зайцеве, Мар'їнка, Пищевик, Новотроїцьке та Станиця Луганська). Зважаючи на те, що періоди очікування на найшвидших КПВВ в Зайцеве та Мар'їнці сягала 36 годин у червні, тисячі людей були змушені чекати у палючу спеку без достатнього доступу до тентів, питної води, санітарно-побутових приміщень або базового медичного обслуговування. В результаті цього кілька людей втратили свідомість, а швидко допомогу довелося викликати до 10 разів на день – вдвічі частіше, ніж у травні. Тенти, вбиральні, резервуари для води та охорона здоров'я терміново необхідні на всіх п'яти контрольно-пропускних пунктах, але особливо на найбільш завантажених з них. Основної інфраструктури також бракує у пункті перетину державного кордону з Російською Федерацією в Міловому, тому що громадяни України, які проживають на НПУТ Луганської області продовжують подорожувати на ПУТ через кордон з Російською Федерацією.

Гуманітарні партнери провели зустріч щодо існуючих потреб на КПВВ та покращити координацію заходів реагування. Партнери вже надали декілька резервуарів з водою та засоби гігієни на всіх пунктах пропуску. Починаючи з 10 липня, будуть встановлені тенти. Інші партнери активізують діяльність з інформування про мінні ризики. Губернатор Донецької області наказав місцевій владі у Маріуполі, Мар'їнці, Зайцеве та Новотроїцькому забезпечити комунальні послуги на відповідних КПВВ, включаючи водопостачання, вивіз сміття та мінімальне прибирання території.

Проте, ця допомога не достатня для задоволення всіх потреб. Найактуальнішою залишається потреба у медичній допомозі для людей, які чекають в черзі, тому партнери виступають за те, щоб місцева влада забезпечила наявність відповідного медичного персоналу та автомобілів швидкої допомоги. Відсутність фінансування є ключовою проблемою для багатьох партнерів.

Небезпека є проблемою не тільки для тих, хто перетинає «лінію розмежування» у КПВВ, але й для гуманітарних партнерів, особливо тих, що працюють уздовж «лі-

нії розмежування». Встановлення туалетів та інших об'єктів інфраструктури у цих районах ускладнено ще й через брак вільного місця. Проте, з огляду на те, що люди змушені чекати протягом тривалого часу в буферній зоні, у цих районах необхідно встановити відповідні споруди. Партнери розуміють, що ретельний аналіз ризиків, а також забезпечення поінформованості всіх сторін конфлікту щодо діяльності у буферній зоні мають вирішальне значення для мінімізації ризику для персоналу та проведення операцій.

Глибоку стурбованість викликає рішення Уряду про перенесення КПВВ із Зайцеве до колишнього нульового пропускного пункту в Майорську, тобто на відстані приблизно в 1 км від блокпосту на НПУТ. Подібне переміщення було також оголошено щодо КПВВ у Новотроїцькому. Через те, що дороги є вузькими, а природні бар'єри та укриття відсутні, така близькість КПВВ підвищує ризик для життя людей, які перетинають «лінію розмежування». Крім того, переміщення вимагає встановлення нових санітарно-побутових приміщень. Проте, у Майорську не вистачає місця для їх установки або технічного обслуговування через занадто вузькі дороги.

Водопостачання залишається під загрозою

Надійне водопостачання у постраждалих від конфлікту районах набуває особливого значення через підвищення температури. Однак збільшення небезпеки уздовж «лінії розмежування» у Донецькій області створює реальну загрозу для постачальників відповідних послуг, а також для важливої інфраструктури. Нещодавно бойові дії неодноразово призводили до пожежі у безпосередній близькості до важливих фільтрувальних станцій комунального підприємства «Вода Донбасу» поблизу Донецька та Горлівки. Керівництво та співробітники компанії працюють у надзвичайно складних і небезпечних умовах. Відповідні міжнародні правові норми зобов'язують сторони конфлікту захищати інфраструктуру, необхідну для виживання цивільного населення.

Наразі більше 4 тис людей у Маріуполі та 1 тис жителів сусідніх населених пунктів залишаються без водопровідної води. Була зафіксована нестача води на НПУТ Луганської області. Це, ймовірно, пов'язано з проблемами електропостачання та аваріями. За повідомленнями, це вплине на роботу так званої системи «Карбонит» (Первомайськ, Стаханов, Брянка та на південь у напрямку Антрациту і Красного Луча), а також на водопостачання у місті Луганськ та його околицях. Введені обмеження на водопостачання, а у деякі населенні пункти вода доставляється вантажівками.

Економічна криза та зростаюча нездатність людей оплачувати комунальні послуги з водопостачання призводять до виникнення великих боргів. В результаті, комунальні підприємства «Луганськ Вода» і «Вода Донбасу» стикаються зі зростаючими труднощами виділення коштів на проведення термінового ремонту, ще менше залишається на вкрай необхідне довгострокове технічне обслуговування їх інфраструктури.

Призупинення платежів продовжує негативно впливати на 350 тис ВПО

Через чотири місяці після рішення Уряду України про призупинення соціальних виплат та пенсій 450-600 тис внутрішньо переміщеним особам (ВПО) і пенсіонерам-ВПО ця проблема залишається невирішеною для деяких з постраждалих від конфлікту категорій населення, зокрема, пенсіонерів. За словами міністра соціальної політики, станом на 17 червня близько 350 тис ВПО та пенсіонерів-ВПО, які постраждали через припинення виплат та процедури перевірки, не відновили платежі. Міністерство стверджує, що в лютому виплати було припинено для близько 450 тис ВПО через підозри у використанні шахрайських схем.

Статистичні дані, опубліковані місцевими відділами соціального захисту та Пенсійного фонду у п'яти постраждалих від конфлікту східних областях України (Дніпропетровській, Донецькій, Харківській, Запорізькій та Луганській) вказують на значно більшу кількість осіб, виплати яких було припинено. Згідно з даними, зібраними Кластером захисту, з більш ніж 56 тис постраждалих ВПО 43 тис (або 77%) змогли відновити свої виплати. Проте, тільки 327 тис з 653 тис пенсіонерів-ВПО (або 50%)

Половина пенсіонерів-ВПО, що постраждали від припинення платежів в лютому, до цих пір не можуть отримати пенсії

Внаслідок безперервної правозахисної діяльності вимога обов'язкової відмітки у довідках ВПО була скасована 8 червня (Постанова № 509, поправки)

© УКГС
Пенсіонери чекають у черзі в Лівобережному відділі соціального захисту (Маріуполь, Донецька область)

За даними опитування, проведеного НУО «Право на захист», деякі ВПО повинні були пред'явити свій паспорт у місцевому відділі соціального захисту, щоб підтвердити свій статус, у той час як інші повинні були привести свідків – сусідів або орендодавців, які могли б підтвердити місця проживання або надати довідки зі школи або дитячого садку для підтвердження внесення до списку учнів.

Неузгодженості в законодавстві представляють додатковий привід для занепокоєння для багатьох ВПО протягом останніх місяців. Вимога обов'язкової відмітки у довідках ВПО була скасована 8 червня (поправки до Постанови № 509) в результаті безперервних правозахисних зусиль гуманітарних партнерів та протестів, організованих ВПО в Києві і інших містах, розташованих ближче до «лінії розмежування». Після скасування вимоги щодо відмітки велика кількість ВПО, в основ-

ному, пенсіонерів, ринули до місцевих відділів соціального захисту у Луганській і Донецькій областях (ПУТ) у червні для відновлення своїх соціальних виплат. Наплив відвідувачів призвів до різкого перевантаження місцевих адміністрацій, а у деяких населених пунктах у Донецькій області (ПУТ) кількість літніх людей, що чекають своєї черги у спеку, більш ніж вдвічі перевищує добову приймальну спроможність відповідних органів. Деякі пенсіонери приходять до будівель місцевих відділів соціального захисту вже о 3 ранку, щоб зарезервувати місце у черзі. Люди вимушені годинами чекати у спеці під палючим сонцем через брак місця та відсутність питної води в приміщеннях адміністративних будівель.

Нова проблема з'явилась у зв'язку з прийняттям 8 червня інших змін до законодавства (Постанова № 637). Відповідно до прийнятих поправок, мобільні групи представників органів влади будуть відвідувати та перевіряти ВПО, які отримують соціальні виплати. Процедури, як і раніше, не чітко встановлені, поглиблюючи страх та непорозуміння серед постраждалих від конфлікту людей.

Крім того, відповідно до внесених змін, ВПО, в тому числі пенсіонери, чий сертифікат був неправомірно скасований (на відміну від простого призупинення), можуть відновити виплати тільки після спливу шести місяців. Це положення призведе до невинуватих труднощів для людей та загрожує їх існуванню. Через припинення платежів деякі з найбільш постраждалих від конфлікту уразливих категорій осіб не в змозі купувати їжу, сплачувати оренду за житло або транспортні послуги.

Позитивною новиною є повідомлення Міністерства соціальної політики від 30 червня про те, що до кінця липня очікується запуск нової єдиної інформаційної бази даних ВПО. База даних, розроблена Міністерством за підтримкою Міжнародної організації з міграції (МОМ), призначена для забезпечення взаємопов'язаності місцевих відділів соціального захисту на районному, обласному та національному рівнях.

Національна система моніторингу ВПО

У липні МОМ опублікує результати третього етапу моніторингу ситуації через Національну систему моніторингу (НСМ) щодо 1,8 млн ВПО, зареєстрованих в Україні.

2 Остання інформація від Кластера захисту щодо призупинення соціальних виплат ВПО: https://www.humanitarianresponse.info/en/system/files/documents/files/update_on_suspension_of_social_benefits_and_pensions_for_idps_17_june_2016_en.pdf

Згідно НСМ, більшість господарств ВПО покладаються на один або два джерела доходу

Це також включатиме звіт, що відображає загальні результати перших трьох етапів моніторингу (березень-травень), а також результати телефонного опитування щодо вибірки у 3 600 ВПО у всіх регіонах України. НСМ поєднує дані, отримані з декількох джерел, в тому числі, адміністративні дані, інформацію від ключових опитуваних осіб та індивідуальних інтерв'ю з ВПО та місцевими господарствами, а також телефонні інтерв'ю з ВПО, зареєстрованими у Міністерстві соціальної політики України.

Дані, отримані з цих різних джерел, представляють більш точну картину переміщення ВПО та уразливостей. Попередні результати третього етапу НСМ показують, що 58% ВПО складають жінки, а більшість ВПО в Україні (32%) є люди у віці від 35 до 59 років, на другому місці – особи у віці від 18 до 34 років (25%). Згідно НСМ, більшість сімей ВПО залежать від одного або двох джерел доходу, найчастіше, це соціальна допомога, пенсії та допомога ВПО.

Відсутність можливостей працевлаштування залишається серйозною проблемою для ВПО. Проте, значної кількості ВПО вдалося знайти роботу на новому місці проживання. За даними телефонного опитування МОМ, 39% жінок-ВПО та 51% чоловіків мають роботу. Крім того, структура зайнятості ВПО вказує на те, що багато ВПО працевлаштувалися в секторах, у яких вони працювали до переміщення.

Позитивним та обнадійливим результатом НСМ є те, що 81% ВПО, опитаних у рамках індивідуальних інтерв'ю, задоволені соціальним середовищем у місці переміщення. Крім того, 70% задоволені соціальною підтримкою, яку вони отримали, та доступом до медичного обслуговування, незважаючи на побоювання, пов'язані з припиненням соціальних виплат та труднощами процесу реєстрації. Близько однієї третини ВПО з Луганської та Донецької областей бажають повернутися додому.

ПГР 2016: профінансовано 18%

Станом на 30 червня, за даними Офіційної служби фінансового моніторингу (FTS – <https://fts.unocha.org>), ПГР 2016 отримав 54,5 млн дол. США, або 18%, від необхідного фінансування у 298 млн дол. США. Більшість коштів ще не було зареєстровано, а донорів та партнерів запрошено зареєструвати внески.

Організований Кластером логістики 14-й гуманітарний конвой прибув до Донецька у червні; вантажівки містили 190 т будівельних матеріалів. Уряд Російської Федерації надав 400 т допомоги НПУТ Луганської області, в тому числі 46,5 т будівельних матеріалів, відповідно до Міністерства з надзвичайних ситуацій РФ.

Мобільні клініки зупинили діяльність через недостатнє фінансування

У той час як доступ до медичної допомоги для пацієнтів з різними видами захворювань, в тому числі інфекційними та хронічними, залишається серйозною проблемою, мобільні клініки ВООЗ, які надавали послуги та територіях поблизу «лінії розмежування», були змушені призупинити свою діяльність через брак фінансування. Для багатьох людей ці мобільні клініки є єдиною доступною медичною допомогою. З початку своєї роботи на початку 2015 року мобільні клініки в Україні провели понад 200 тис консультацій для пацієнтів.

Заклик ВООЗ до надання 18,5 млн дол. США залишається без уваги. Для продовження надання послуг службам невідкладної медичної допомоги негайно необхідно 3 млн дол. США та додаткові 5 млн дол. США – для розширення заходів, особливо уздовж «лінії розмежування» та на НПУТ.

За більш детальною інформацією звертайтеся:

Барбара Манзі, Голова офісу, manzi@un.org, тел. (+380) 50 440 9005

Анн-Доріт Бой, спеціаліст з громадської інформації, boya@un.org, тел. (+380) 95 284 7322

Джейк Морланд, співробітник штаб-квартири УКГС ООН, morland@un.org, тел. (+1) 212 963 2066